

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2006. március 3.

SPANYOL NYELV

EMELT SZINTŰ IRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

OKTATÁSI MINISZTERIUM

Általános útmutató

1. Jó megoldásként csak a javítási és értékelési útmutatóban megadott megoldások fogadhatók el.
2. Minden jó megoldás egy pontot ér, a rossz megoldás 0 pont.
3. Fél pont és többletpont nem adható.

OLVASOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

COMPRESIÓN LECTORA

Általános útmutató

Jegyzetek készítésénél az olyan nyelvi hibát, amely a megértést nem akadályozza, nem kell hibának tekinteni (pl. helyesírás, nyelvtani hiba).

Részletes útmutató**I.****Holanda inicia, con notable éxito, un servicio de biblioteca en las playas**

	VERDAD	FALSO
0. La afición por la lectura de los holandeses es una costumbre tradicional.	☒	☐
1. Las filiales de las bibliotecas públicas aparecieron por toda la costa con su servicio gratuito.	☐	☒
2. Ofrecen libros a todos los sectores de lectores hasta los turistas extranjeros.	☒	☐
3. Los bañistas deben devolver los libros al teminar sus vacaciones.	☐	☒
4. Hay biblioteca que por causas religiosas tiene horario especial.	☒	☐
5. Causan problemas los libros manchados de helado o mayonesa y los con arena entre las páginas.	☐	☒

II.

12. colaboradores	13. derrocado	8. exploración	16. recuperada
9. crudo	10. distanciado	11. golpe	15. respetar
14. democráticas	7. esperanza	0. habitantes	17. riesgo
X derecho	X estado	6. índice	X ver

III.

A cél az eredeti szöveg teljes rekonstruálása, mégsem a mondatoknak a szövegben elfoglalt helyét, hanem a mondatok közötti kapcsolatok megtalálását pontozzuk. Jó megoldás-ként tehát csak az fogadható el, ha a jelölt az adott mondatot az előtte álló vagy az őt követő mondathoz, szövegrészhez helyesen rendelte hozzá.

Ennek megfelelően:

E-G.....1 pont

I-D.....1 pont

A-F.....1 pont

G-B.....1 pont

D-H.....1 pont

F-C.....1 pont (ill. C az utolsó helyen)

B-I.....1 pont

H-A.....1 pont

Teljesen helyes megoldás:

0.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
E	G	B	I	D	H	A	F	C

IV.

0.	26.	27.	28.	29.	30.
F	C	B	E	A	D

NYELVHELYESSÉG
COMPETENCIA LINGÜÍSTICA

Általános útmutató

1. A helyesírási hibával leírt szavak nem fogadhatók el.
2. Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. Variációk megadásakor nem jár pont, még akkor sem, ha közöttük van a jó megoldás.

Részletes útmutató**I.**

0.	b
1.	c
2.	d
3.	a
4.	d
5.	c
6.	a
7.	d
8.	c
9.	b
10.	c
11.	a
12.	c
13.	d
14.	b
15.	c

II.

0.	a
16.	Unidos
17.	a
18.	por
19.	horas
20.	más/muy
21.	hicieran/hiciesen
22.	de
23.	ordenaron
24.	hace
25.	desplazadas
26.	prometió
27.	el
28.	separados
29.	a
30.	ocurra

HALLOTT SZÖVEG ÉRTÉSE
COMPRENSIÓN AUDITIVA

Általános útmutató

1. Jegyzetek készítésénél az olyan nyelvi hibát, amely a megértést nem akadályozza, nem kell hibának tekinteni (pl. helyesírás, nyelvtani hiba).
2. Minden tartalmilag megfelelő válasz elfogadható. (A nyelvi vagy helyesírási hibákat nem kell figyelembe venni, amennyiben a válasz érthető.)

Részletes útmutató**I.**

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
c	d	a	b	b	b	d	c	c

0. ¿Cómo te llamas?
 c) Soy Carmela.
1. ¿Nos escribirás cuando estés en Madrid?
 d) En cuanto llegue os mandaré una postal.
2. ¿Qué hacemos, llevamos la comida o comemos en un restaurante?
 a) Como algunos llegarán más tarde es mejor llevar la comida y así todos podrán comer cuando quieran.
3. ¿Sabes si ha salido Antonio del hospital?
 b) No sé, es probable que salga hoy.
4. ¿Cómo es que no has sacado dinero del banco?
 b) Es que no tengo ni un duro en mi cuenta corriente.
5. ¿Cuántas películas ves a la semana, por término medio?
 b) Suelo mirar dos o tres películas en una semana en el período laboral, pero durante las vacaciones más.
6. ¿Te acuerdas de Miguel, el ex-marido de Olga?
 d) Sí, ¿qué ha sido de él?
7. ¿Le han atendido?
 c) No, estoy mirando estas herramientas y me gustaría saber cuanto cuestan exactamente
8. ¿Y Juan? ¿Qué sabes de él?
 c) Nada, se fue de la empresa sin que nadie se enterara.

II.**Barbara Bel Geddes**

0. Barbara Bel Geddes, famosa actriz de „Dallas” murió a los : 82 años de edad.
9. Fue nominada al Oscar en 1948 como: <u>mejor actriz de reparto.</u>
10. La estrella de teatro y cine dejó de trabajar en 1966 porque: <u>su esposo se enfermó de cáncer.</u>
11. Su esposo murió en: <u>1972.</u>
12. Los gastos ocasionados por la enfermedad de su esposo le obligaron a buscar trabajo como actriz, que a su edad no era: <u>nada fácil.</u>
13. En Dallas recibió el papel de Ellie, quien fue: <u>la matriarca de una familia (petrolera).</u>
14. En 1980 recibió el premio Emmy como: <u>mejor actriz de una serie dramática.</u>
15. La crítica recibió la serie: <u>muy negativamente.</u>
16. Aun así entre el público: <u>muy popular /alcanzó los máximos niveles de sintonía.</u>

III.**Alumnos inmigrantes en España**

	VERDAD	FALSO
0. El rendimiento de la clase no será peor si hay tres alumnos inmigrantes.	☒	☐
17. El estudio demostró que el nivel de los hijos de latinoamericanos y de ciudadanos de Europa del Este es peor que el de los hijos de españoles.	☐	☒
18. Los estudiantes provenientes de los países del Magreb tienen un nivel muy inferior a los españoles.	☒	☐
19. El nivel de estudio de los padres no influye en su rendimiento.	☐	☒
20. Los inmigrantes tienden a enviar a sus hijos a los mismos colegios donde estudian los de sus compatriotas.	☒	☐
21. Según el estudio hay que colocar a los alumnos inmigrantes en todos los colegios que reciben subvención estatal.	☒	☐
22. Según el estudio el número de alumnos inmigrantes aumentará en los próximos años.	☒	☐
23. La principal forma de llegada de inmigrantes a España será la reagrupación familiar.	☒	☐
24. El nivel de estudio de los ciudadanos de Europa Oriental que residen en España es peor que el de los españoles.	☐	☒

IV.

0. ¿Dónde se utiliza este material tan peligroso para nuestra salud?

En la industria de construcción se utiliza mucho el asbesto.

25. ¿Por qué se generalizó tanto el uso del asbesto?

Se popularizaba como un material de construcción económico / barato

26. ¿Cuántas personas se enfermaron y murieron a consecuencia del uso del asbesto en la construcción?

Millones de personas se enfermaron y miles murieron en todo el planeta.

27. ¿Cómo cambiará el número de víctimas a consecuencia del deterioro del asbesto en las instalaciones existentes?

Seguirá aumentando.

28. ¿Dónde se puede encontrarlo más frecuentemente? (**Mencione por lo menos dos ejemplos**)

Techos de asbesto, aislamiento de cañerías, hornos, calderas, techos, escuelas, hogares.

29. ¿En qué parte de nuestro cuerpo causa el asbesto enfermedades con mayor frecuencia?

En los pulmones.

30. ¿Cuándo y por qué constituye el asbesto un problema?

Este material puede ser peligroso cuando sufre daño o deterioro con el tiempo ya que deja escapar fibras.

A kazettán hallott szövegek

Buenos días. A continuación va a escuchar los ejercicios de comprensión auditiva. El examen se compone de cuatro partes. Los ejercicios que pertenecen a los textos se encuentran en el cuaderno de ejercicios. Va a escuchar dos veces cada texto.

Cada tarea empieza y termina con música. Después de la música tiene 30 segundos para leer su tarea y después escuchará el texto. Cuando el texto termine tiene 30 segundos más para revisar sus respuestas y luego podrá escucharlo por segunda vez. Después tiene un minuto más para trabajar.

I. ejercicio: *Lea con atención el ejercicio. Escuche las siguientes frases y elija la respuesta más adecuada entre las que le ofrece el ejercicio. Va a escuchar dos veces cada frase. Debe marcar con un círculo la respuesta más adecuada. El ejemplo está marcado con el número 0. (8 puntos)*

0. ¿Cómo te llamas?

- Soy Carmela. La solución correcta: c)

1. ¿Nos escribirás cuando estés en Madrid?

2. ¿Qué hacemos, llevamos la comida o comemos en un restaurante?

3. ¿Sabes si ha salido Antonio del hospital?

4. ¿Cómo es que no has sacado dinero del banco?
5. ¿Cuántas películas ves a la semana, por término medio?
6. ¿Te acuerdas de Miguel, el ex-marido de Olga?
7. ¿Le han atendido?
8. ¿Y Juan? ¿Qué sabes de él?

II. *Escuche con atención la información siguiente sobre la actriz estadounidense Barbara Bel Geddes y tome apuntes con la ayuda del cuadro sobre lo escuchado. Va a escuchar dos veces el texto. El ejemplo está marcado con el número 0. (8 puntos)*

Barbara Bel Geddes

La estrella de teatro y de cine estadounidense, Barbara Bel Geddes, que alcanzó su mayor popularidad con un personaje de la serie televisiva 'Dallas', ha fallecido a los 82 años de edad.

Bel Geddes fue nominada al Oscar como mejor actriz de reparto por su trabajo en la película 'I Remember Mama', de 1948, y diseñó el papel protagonista de la pieza 'La gata sobre el tejado de cinc' en su estreno en Broadway. Cuando su esposo Windsor Lewis enfermó de cáncer en 1966, la actriz se retiró de los escenarios y se dedicó a cuidarlo. Lewis murió en 1972. Los gastos ocasionados por la enfermedad de su esposo obligaron a la viuda a buscar trabajo como actriz, cosa que a su edad no le resultó fácil.

Según dijo, se hallaba "totalmente en la ruina" cuando los productores de la serie dramática 'Dallas' le ofrecieron el papel de Ellie Ewing, la matriarca de una familia petrolera de Texas. Por ese papel Bel Geddes ganó un premio 'Emmy' en 1980 como mejor actriz de una serie dramática. Si bien fue castigada por la crítica, 'Dallas' alcanzó los máximos niveles de audiencia de su época y dio pie a múltiples programas similares.

III. *Escuche un informe sobre los alumnos inmigrantes en España y marque con una cruz (X) si lo escrito es verdadero o falso según el contenido del texto. Va a escuchar dos veces el texto. El ejemplo está marcado con el número 0. (8 puntos)*

Alumnos inmigrantes en España

Tres alumnos inmigrantes por aula es el límite razonable para que su presencia no perjudique el rendimiento académico del conjunto de la clase. El dato forma parte de los resultados del estudio internacional Inmigración y Transformación Social. En concreto, los investigadores sitúan en un 6% el umbral a partir del cual la presencia de inmigrantes es negativa para el conjunto del curso. A partir de esa cifra, cuántos más son los extranjeros, peor es el rendimiento de la clase, tanto en primaria como en el primer ciclo de educación secundaria.

El estudio ha examinado en el origen de los estudiantes y ha llegado a la conclusión de que los hijos de latinoamericanos y de ciudadanos de la Europa del Este tienen un nivel similar al de los alumnos españoles, mientras que el de los provenientes de los países del Magreb tienen un nivel muy inferior, por lo que su presencia perjudica más los resultados académicos del curso.

Claro que también influyen otros factores, como el nivel de estudios de los padres, si la familia vive reunificada, si el alumno se incorporó al colegio antes de los 11 años y si habla alguna lengua oficial del país. Los inmigrantes tienden a crear pequeñas comunidades y a enviar a sus hijos a los mismos colegios, provocando una desaconsejable concentración en determinados centros docentes cuyos resultados académicos se resienten. El estudio aporta un dato muy claro y concreto a partir del cual pueden ajustarse las políticas educativas de dispersión del alumnado inmigrante en todos los centros públicos o que reciben subvenciones estatales.

La llegada a España de alumnos inmigrantes no ha hecho más que comenzar. Los responsables del estudio destacaron que la principal vía de llegada de extranjeros a España en los próximos años será la reagrupación familiar, como ha sucedido en otros países con mayor tradición como receptores de inmigrantes.

El aludido estudio pone de relieve que los ciudadanos de Europa Oriental que residen al sur de los Pirineos tienen una mejor cualificación que los propios españoles, un 29% tiene estudios universitarios frente a un 23% de los nacionales. Los originarios de Latinoamérica tienen un nivel de formación próximo al de los españoles. Y, sin embargo, la inmensa mayoría de ellos se ve obligado a aceptar empleos de baja cualificación cuando llegan a su lugar de destino. Una situación que abandonan con facilidad en cuanto consiguen el permiso de trabajo.

IV. *Escuche con atención el artículo sobre el asbesto y responda a las siguientes preguntas según el contenido. Va a escuchar dos veces el texto. El ejemplo está marcado con el número 0. (6 puntos)*

El asbesto

La salud de todos nosotros está en riesgo por el uso de asbesto en la construcción. Desde la primera mitad del siglo XX los fabricantes de productos y materiales de construcción de asbesto conocían los peligros y daños para la salud que éste provoca, sin embargo lo ocultaron sin tomar medidas ni advertencias para sus empleados o consumidores, al tiempo que el asbesto se popularizaba como un material de construcción económico y de uso cotidiano en todo el mundo.

El engaño y daño consciente causado por las industrias del asbesto a la población es uno de los más crueles y mayores casos de perjuicio corporativo de la historia, con millones de personas afectadas y miles de muertos en todo el planeta.

Lo peor es que el peligro persiste y el número de víctimas aumentará con los años al deteriorarse las instalaciones existentes de asbesto y por continuar la comercialización y el uso del asbesto en países en desarrollo como fruto de las gestiones de las empresas fabricantes y la pasividad y complicidad de los organismos internacionales.

Debido a su extendida aplicación en más de 3.000 usos y productos, innumerables escuelas, hogares, edificios de oficinas, instalaciones de recreo y todo tipo de construcciones cuentan todavía con techos de asbesto o tienen asbesto presente en sus instalaciones.

Y como se afirma que, debidamente recubierto y contenido, el asbesto es un material de gran utilidad, aún se usa en el aislamiento de cañerías, hornos, calderas, techos y otros usos.

El problema con el asbesto es que consiste en fibras minúsculas que al ser liberadas en el aire (por rasgado, rotura, roce del material o en su manipulación e instalación) son inhaladas con facilidad y se alojan en nuestros pulmones causando: cáncer de pulmón, cáncer en la cavidad abdominal y cicatrización del tejido pulmonar (asbestosis).

Los materiales de asbesto intactos e inalterados generalmente no constituyen un riesgo para la salud. No obstante, estos materiales pueden ser peligrosos una vez que sufren daño o deterioro con el tiempo ya que dejan escapar fibras. Si estas fibras son inhaladas, pueden generar problemas de salud.

EXPRESIÓN ESCRITA ÍRÁSKÉSZSÉG

Az írás feladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az értékelési eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Minden írásbeli munkát ezen szempontok segítségével kell értékelni oly módon, hogy a dolgozatot minden egyes értékelési szempontnál újra kell olvasni.

Ezen értékelési eljárás további sajátossága, hogy a szintleírások a nyelvi teljesítményt értékelő szempontoknál nem tartalmazznak hibaszámokra vonatkozó utalásokat, valamint nem osztályozzák előre az egyes hibatípusokat a hibák súlyossága alapján. Ennek oka az, hogy az egyes nyelvi hibák súlyosságát (értelemzavaró vagy nem értelemzavaró hiba) csak az adott szövegkörnyezet figyelembevételével lehet megállapítani.

Első feladat

A javítás alapelvei

1. Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról.

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom, szövegalkotás	5 pont
Formai jegyek és hangnem	3 pont
Nyelvhelyesség	5 pont
Összesen	13 pont

2. Amennyiben a dolgozat valamelyik szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.
3. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.

---

4. Félpontok és jutalompontok nem adhatók.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom, szövegalkotás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki és megfelelően tárgyalta-e azokat,
- hogyan valósította meg a kommunikációs célt/célokat,
- logikus-e a szöveg gondolatmenete, azaz az irányító szempontok, valamint az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése,
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés,
- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit,
- megfelelő-e a formai tagolás.

Egy adott irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó kitér a megadott szempontra, mondatai minden lényeges információt tartalmaznak, illetve minden lényeges információra rákérdeznek és ismétlésektől mentesek. Amennyiben egy irányító szemponthoz több alpont tartozik, a szempont kifejtése akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó az összes alpontot tárgyalja. Ha a vizsgázó egy irányító szempontra kitér, de mondatai nem tartalmaznak minden lényeges információt, illetve nem kérdeznek rá minden lényeges információra, az adott irányító szempont tárgyalása csak részben megfelelő. Az adott irányító szempont tárgyalása abban az esetben is csak részben megfelelő, ha a vizsgázó anyanyelvi olvasó számára értelmezhetetlen információt ad meg (pl. az életkor helyett a vizsgázó azt adja meg, hogy negyedik).

Érdeklődő típusú levél esetén előfordul, hogy a vizsgázónak bizonyos információkra kell rákérdeznie. Ebben az esetben megfelelő lehet az adott szempont kifejtése akkor is, ha a vizsgázó csak egy mondatban fogalmazza meg a kérdést.

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érthető, azt a Tartalom szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a Nyelvhelyesség szempontnál.

Új, azaz nem megadott szempontok értékelésére nincs lehetőség.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemei

A szöveget a mondatok halmazától a kohézió különbözteti meg, amit a szöveget alkotó elemek jelentésének szerves összefüggése és a szerkezeti összekapcsoltság biztosít. A szöveg egységét biztosító jelentés szintű kapcsolatteremtés leggyakoribb eszközei a következők:

- teljesen vagy részben ismétlődő szavak, szószerkezetek,
- szinonimák,
- a szavak és szószerkezetek jelentése között lehetséges néhány viszony (ellentét, ok-okozati viszony stb.),
- a mondatok logikai-tartalmi elrendezése (ok-okozat, általános-konkrét stb.).

A mondatok kapcsolódását biztosító nyelvtani, szerkezeti kapcsolóelemek:

- az önálló mondatok közötti kötőszók,
- rámutató szók (különbféle névmások, határozószók),
- egyéb nyelvtani viszonyító elemek (igeragozás, középfok stb.).

Formai jegyek és hangnem

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg

- megfelel-e a levéllel mint szövegfajtaival szemben állított formai követelményeknek, azaz helyesen tartalmazza-e a dátumot, a megszólítást, az elköszönést és aláírást,
- hangneme megfelel-e a címzetthez való viszonyoknak és a közlési szándéknak.

E szempont értékelésénél csak a nyelvtani és helyesírási hibát sem tartalmazó variációk számítanak helyesnek. Amennyiben a megszólítás és az elköszönés külön-külön helyes ugyan, de nem illenek egymáshoz, akkor a formai jegyek nem megfelelőek (0 pont).

Nyelvhelyesség

E szempont összefoglalja a szókincs, kifejezésmód, nyelvtan és a helyesírás követelményeit.

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatos),
- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak,
- megfelel-e a nyelvhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatosak a nyelvtani struktúrák és a mondatszerkesztés).

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újra-olvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

Az ismétlődő nyelvi hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

E szempont értékelésénél a megszólítás és az elköszönés hibáit is figyelembe kell venni.

Javítási jelrendszer

Tartalom, szövegalkotás

E szempontok teljesítését a lap jobb oldalán található sávban jelöljük a szempont sorszámának megadásával:

- ④ (bekarikázott szám) = teljesített tartalmi szempont,
- √3 (hiányjel és szám) = nem tárgyalt tartalmi szempont,
- 2– (szám és mínuszjel) = nem megfelelően kifejtett, de érintett tartalmi szempont.

Amennyiben a vizsgázó egy irányító szempontot a szövegben több helyen tárgyal, a szempont teljesítését az utolsó említés helyénél kell jelölni.

Formai jegyek és hangnem

A formai jegyeket a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

- Dátum = D,
- Megszólítás = M,
- Köszönés = K,
- Aláírás = A.

A teljesítés minőségét mutató jelek:

K (nagybetű) = az adott formai jegy teljesítése helyes,
√A (hiányjel és nagybetű) = hiányzik vagy nem elfogadható az adott formai jegy,
A (aláhúzott nagybetű) = elfogadható, bár hibás az adott formai jegy.

Nyelvhelyesség

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

L = lexikai hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó,

ÉL = megértést zavaró lexikai hiba,

G = nyelvtani (grammatikai) hiba,

ÉG = megértést zavaró nyelvtani hiba,

H = helyesírási hiba.

A szövegben használt jelek:

_____ (aláhúzás) = lexikai, nyelvtani vagy helyesírási hiba,

√ (hiányjel) = hiányzik egy szó,

—→ (nyíl) = szórendi hiba,

_____ i (aláhúzás és i) = ismétlődő lexikai hiba.

Az ismétlődő hibákat nem kell a javító sávban jelölni.

Értékelési skála (1. feladat)

Tartalom, szövegalkotás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó négy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően. A vizsgázó a kommunikációs célokat megfelelően valósította meg. A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés. A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit: létrejön a szövegkohézió. A formai tagolás megfelelő.	A vizsgázó három irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. A vizsgázó a kommunikációs célokat nagyrészt megfelelően valósította meg. A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése nagyrészt logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra: van bevezetés vagy befejezés. A vizsgázó nagyrészt megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok nagyrészt szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. vagy: A vizsgázó egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és még legalább egy irányító szempontot tárgyalt részben. A kommunikációs célokat részben valósította meg. A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és a befejezés. Az írásmű még szövegnek tekinthető, bár a mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.	A vizsgázó csak egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és nem tárgyalta a többi szempontot. Alapvető kommunikációs célját nem éri el. Nem jött létre szöveg. A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást. Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, túlnyomórészt izolált mondatok halmazából áll.

Formai jegyek és hangnem

3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveg formai jegyei teljesen megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és a címzetthez való viszonyoknak. Van helyes megszólítás, dátum, elköszönés és aláírás.	A szöveg formai jegyei nagyjából megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és a címzetthez való viszonyoknak. Van helyes megszólítás és aláírás. A dátum és az elköszönés hibás vagy hiányzik.	A szöveg formai jegyei nem felelnek meg a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és a címzetthez való viszonyoknak. Hiányzik vagy nem helyes a megszólítás és/vagy az aláírás. vagy: A vizsgázó nem törekedett a levélforma betartására.

Nyelvhelyesség

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókincs jellemzi. Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a megértést. A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, valamint mondat szerkesztése is változatos. A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba található benne.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra. A szóhasználat néhány helyen nem megfelelő, ez azonban alig nehezíti a megértést. A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondat szerkesztésre. A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba és/vagy néhány, a szöveg megértését nehezítő hiba található.	A szöveg szókincse egyszerű. Sok a szóismétlés. A szóhasználat többször nem megfelelő. A hibák néhány helyen nehezítik a megértést. A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondat szerkesztésre. A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba és/vagy néhány, a szöveg megértését nehezítő hiba található.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes. A nem megfelelő szóhasználat több helyen jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a megértést. A vizsgázó nem törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondat szerkesztésre. A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba és/vagy több, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található.

Második feladat

A javítás alapelvei

1. Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról.

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom	4 pont
Szövegalkotás	3 pont
Szókincs, kifejezésmód	5 pont
Nyelvtan, helyesírás	5 pont
Összesen	17 pont

2. Amennyiben a dolgozat bármelyik értékelési szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.
3. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.
4. Félpontok és jutalompontok nem adhatók.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki, és milyen mélységben tárgyalta azokat,
- megfelelően kifejtette és indokolta-e véleményét.

A témakifejtés során a vizsgázónak a megadott témát tágabb kontextusba kell helyeznie, továbbá ki kell fejtenie, és érvekkel alá kell támasztania véleményét (valamelyik irányító szempont kapcsán). A vizsgázónak mind a négy irányító szempontra ki kell térnie dolgozatában, s megfelelő mélységben kell tárgyalnia azokat. Amennyiben a vizsgázó egy irányító szempontot csak személyes vonatkozásban tárgyal, az irányító szempont kifejtése csak részben megfelelő. Amennyiben a vizsgázó szó szerint átvesz egy vagy több mondatot a gondolati segítséget nyújtó segédanyagból, a lemásolt rész nem vehető figyelembe az adott irányító szempont értékelésekor. Egy szinten belül (4–3 vagy 2–1) az irányító szempontok kifejtésének részletessége értékelhető.

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érhető, azt a Tartalom szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a Szókincs, kifejezésmód vagy a Nyelvtan, helyesírás szempontoknál.

Szövegalkotás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- logikus-e a szöveg gondolatmenete, azaz az irányító szempontok valamint az ezekhez kapcsolódó gondolatok és a vizsgázó véleményét alátámasztó érvek elrendezése,
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés,
- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit,
- megfelelő-e a formai tagolás.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemei

A szöveget a mondatok halmazától a kohézió különbözteti meg, amit a szöveget alkotó elemek jelentésének szerves összefüggése és a szerkezeti összekapcsoltság biztosít. A szöveg egységét biztosító jelentésszintű kapcsolatteremtés leggyakoribb eszközei a következők:

- teljesen vagy részben ismétlődő szavak, szószerkezetek,
- szinonimák,
- a szavak és szószerkezetek jelentése között lehetséges néhány viszony (ellentét, ok-okozati viszony stb.),
- a mondatok logikai-tartalmi elrendezése (ok-okozat, általános-konkrét stb.).

A mondatok kapcsolódását biztosító nyelvtani, szerkezeti kapcsolóelemek:

- az önálló mondatok közötti kötőszók,
- rámutató szók (különbféle névmások, határozószók),
- egyéb nyelvtani viszonyító elemek (igeragozás, középfok stb.).

A Szövegalkotás szempontnál a Tartalom szemponttól függetlenül kell eljárni, és csak a tárgyalt szempontok alapján lehet megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

A formailag nem megfelelően tagolt szövegeket alacsonyabb pontszámmal kell értékelni. Ez nem jelenti azonban azt, hogy a formailag tagolt, de kevésbé logikus felépítésű szövegek nem értékelhetők az alacsonyabb pontszámmal.

Szókincs és kifejezésmód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatos).

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően vagy a Szókincs, kifejezésmód vagy a Nyelvtan, helyesírás szempontnál. Amennyiben például a vizsgázó egy szót nem megfelelően használ (pl. a „traer“ ige helyett a „llevar“ igét), ezt a hibát csak a Szókincs, kifejezésmód szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényes. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

Nyelvtan, helyesírás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak,
- megfelel-e a nyelvhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatosak a nyelvtani struktúrák és a mondszerkesztés).

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően a Szókincs, kifejezésmód vagy a Nyelvtan, helyesírás szempontnál. Amennyiben például a vizsgázó egy igét helytelen vonzattal használ (pl. ir en), ezt a hibát csak a Nyelvtan, helyesírás szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényesül. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

*Javítási jelrendszer**Tartalom*

A tartalmi szempontok teljesítését a lap jobb oldalán található sávban jelöljük a szempont sorszámának megadásával:

- ④ (bekarikázott szám) = teljesített tartalmi szempont,
- √3 (hiányjel és szám) = nem tárgyalt tartalmi szempont,
- 2– (szám és mínuszjel) = nem megfelelően kifejtett, de érintett tartalmi szempont.

Amennyiben a vizsgázó egy irányító szempontot a szövegben több helyen tárgyal, a szempont teljesítését az utolsó említés helyénél kell jelölni.

Szövegalkotás

A Tartalom szempontnál használt számozás segít e szempont megítélésénél is.

Szókincs, kifejezésmód

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

- L = lexikai hiba,
- É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó,
- ÉL = megértést zavaró lexikai hiba.

A szövegben használt jelek:

- _____ (aláhúzás) = lexikai hiba,
- _____ i (aláhúzás és i) = ismétlődő lexikai hiba.

Az ismétlődő hibákat nem kell a javító sávban jelölni.

Nyelvtan, helyesírás

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó,

G = nyelvtani (grammatikai) hiba,

ÉG = megértést zavaró nyelvtani hiba,

H = helyesírási hiba.

A szövegben használt jelek:

_____ (aláhúzás) = lexikai, nyelvtani vagy helyesírási hiba,

√ (hiányjel) = hiányzik egy szó,

————→ (nyíl) = szórendi hiba,

_____ i (aláhúzás és i) = ismétlődő lexikai hiba.

Az ismétlődő hibákat nem kell a javító sávban jelölni.

Értékelési skála (2. feladat)

Tartalom

4 pont	3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó négy irányító szempont kifejtésével részletesen és megfelelő mélységben dolgozta ki a témát. Minden irányító szemponthoz két gondolatot fogalmazott meg.	A vizsgázó három irányító szempontot megfelelő mélységben dolgozott ki, azaz két gondolatot írt hozzájuk. A negyedik szempontot csak részben vagy egyáltalán nem tárgyalta.	A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki részletesen (két-két gondolatot fogalmazott meg) vagy négy, illetve három irányító szempontot tárgyalt részben (egy-gy gondolatot írt hozzájuk).	A vizsgázó csak egy irányító szempontot dolgozott ki részletesen (két gondolatot fogalmazott meg hozzá), vagy csak két irányító szempontot tárgyalt részben (egy-gy gondolatot fogalmazott meg).
Részletesen kifejtette, és érvekkel megfelelően alátámasztotta véleményét.	A vizsgázó törekedett arra, hogy részletesen kifejtse, és érvekkel alátámassza véleményét.	A vizsgázó nem fejtette ki részletesen véleményét, alig érvelt.	A vizsgázó nem fejtette ki megfelelően véleményét.

Szövegalkotás

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok és az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok és az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése nagyrészt logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. Sok a gondolati ismétlés. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra. Az írásmű még szövegnek tekinthető, bár a mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.	Nem jött létre szöveg. A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást. Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, túlnyomórészt izolált mondatok halmazából áll.
A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit: létrejön a szövegkohézió. A szöveg formai tagolása megfelelő.	A vizsgázó nagyrészt megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok nagyrészt szervesen kapcsolódnak egymáshoz.		

Szókincs, kifejezésmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókincs jellemzi. Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a megértést.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra. A szóhasználat néhány helyen nem megfelelő, ez azonban alig nehezíti a megértést.	A szöveg szókincese egyszerű. Sok a szóismétlés. A szóhasználat többször nem megfelelő. A hibák néhány helyen nehezítik a megértést.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes. A nem megfelelő szóhasználat több helyen jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a megértést.

Nyelvtan, helyesírás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, valamint mondatszerkesztése is változatos. A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba található benne.	A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondatszerkesztésre. A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba és/vagy néhány, a szöveg megértését nehezítő hiba található.	A vizsgázó egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondatszerkesztése nem kellően változatos. Rendszeres hibákat ejt. A szövegben sok hiba van, a hibák többször nehezítik a megértést.	A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondatszerkesztés jellemzi. A szövegben sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található.